

Eloisaa – asumista senioreille Kärkölässä, huomioita ikäihmisten yhteisöllisen asumisen kohteen toteutukseen

3.10.2022

Ikäystävällinen kunta tukee ikääntyneen hyvää elämää ja Eloisa hankkeen myötä on ikääntyneen asumisen ennakointi ja toteutus yksi osa ikäystävällisen kunnan luomista. Kärkölässä asuinkanta on vanhaa ja ikääntyminen ikääntyneessä omakotitalossa ei aina ole optimaalista. Rivitalot ja kerrostalot rakennuksina ovat iäkstä eikä esteettömiä asuntoja ole kunnassa saavilla. Toimintakyvyn eri osa-alueiden heikkeneminen on yksi ”vaaratekijä” ja siinä on tärkeää panostaa ennaltaehkäisyyn ja ennakointiin siinä määrin kuin se on mahdollista. Asumisen ja toimintakyvyn haasteiden lisäksi on olemassa myös muita riskitekijöitä sen suhteen, ettei ikääntyminen kohtaa tarvittavaa palvelua tai apua.

Kärkölen kunnassa ikääntyneiden määrä tulee kasvamaan huomattavasti vuoteen 2040 mennessä, samansuuntaisesti kuin koko maakunnassa. Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän (2020) mukaan kaikissa Päijät-Hämeen kunnissa 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvoi kuluvana vuonna samansuuntaisesti kuin aikaisempinakin vuosina. 2020 maakunnassa oli yli 75-vuotiaita noin 24 000, kasvua edellisvuoteen oli 700 ikääntyneen verran. Kärkölen koko väestöstä on yli 20 % yli 70-vuotiaita. Tämän vuoksi vaaditaan rakennemuutoksia palveluiden tuottamiseksi sekä uusia keinoja tuottaa palveluita siten, että huomioidaan taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Kärkölen kunnan hyvinvointisuunnitelman (2019) mukaan ”ennakoivat ja ennaltaehkäisevät palvelut sekä kuntalaisten oma vastuu hyvinvoinnin edistämisestä kasvaa ja kuntien hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen toimet korostuvat entisestään”.

Kuntalaisten toiveita ja Päijät-Soten JOPA-hankkeen kautta on kerätty näkemyksistä sekä kokemuksista ja näin on visio yhteisöllisen asumisen ”rakennuspalikoista kasaantunut”. Tieto on vahvistunut siitä mitä yhteisölliset asumisratkaisut meidän kunnassamme tarkoittaa. Kaikessa suunnittelussa ja toteutuksessa olisi lähtökohtaisesti hyvä huomioida ikä- ja muistiystävällisyys. Tämänhetkisen tilanne arvion mukaan n. 40 % kotipalveluasiakkaista hyötyisi yhteisöllisestä asumisesta ja itsemaksavista asiakkaista n. 50 %. Kunnassamme seniorikuntalaisille tehtyjen kyselyjen kautta olemme saaneet selville, että noin 50 % seniori ikäisistä asukkaista on miettinyt mahdollista muuttoa nykyisestä kodistaan.

Asunnot

Huoneet on hyvä suunnitella ja toteuttaa esteettömäksi ja turvallisiksi huolellisesti, jotta välttyään tarpeettoman ennenaikaiselta siirtymiseltä palvelutaloon. Tämä on myös kustannustehokasta pitkällä aikavälillä. Tässä toiveita, johon toivotaan erityistä huomiota kiinnitettävän:

Asuntojen olisi hyvä olla yksiöitä tai kaksioita. Asunnon minimikooksi suosittelemme yksin asuvalle yli 30 neliötä tai pariskunnille isompia asuntoja yli 40 neliötä. Erillinen makuualkovi parantaa asuinviihtyisyyttä. Asunnoissa tulee olla oma wc sekä suihku peseytymiseen ja minimissään keittiöpiste omatoimiseen ruoanlaittoon. Näin ollen yhteisöllisen asumisen asunto noudattelee yleistä asunnon määritelmää: ”Asunto ei ole huone, vaan asunnoksi katsotaan asukkaan hallussa oleva tila, jossa on asuinhuoneen tai -huoneiden lisäksi keittiö ja wc-tilat.” Tuloilman tulee olla asunnoissa jäähdytetty.

Asunnoissa tulisi olla mahdollisuus omatoimiseen ruoanlaittoon riippumatta siitä onko talossa ravintolaa tai esimerkiksi jakelukeittiötä. Siksi asunnoissa tulisi olla vähintään minikeittiön ruoanlaittopiste, johon kuuluu vesipiste ja allas, jääkaappi sekä kaksi liesilevyä. Asukkaan toimijuuden tukemiseksi ja mahdollistamiseksi suosittelemme kuitenkin kattavammin varusteltua keittiötä tai tupakeittiötä sisältäen turvalieden. Kunnolliset kylmälaitteet pakastamiseen mahdollistavat iäkkään monipuolisen ravitsemuksen sekä kotivaran ylläpitämisen. Asunnon sähköistys on suunniteltava siten, että pistorasiat sijaitsevat hyvällä käyttökorkeudella.

WC-tilan valaistus toteutetaan liiketunnistimella kytkeytyvästi. WC:ssä tulee olla suihku, soveltuva korotettu WC-istuin sekä senioreille suunniteltu pesuallas tukikahvoineen. WC-istuimen molemmin puolin tulee olla ylös nostettavat käsinojat/nousutuet. Mahdollisuuksien mukaan suositetaan väljyyttä WC-istuimen ympäristöön, jotta iäkkään avustaminen on mahdollista. Suosittelemme tiloihin automaattisekoittajia. Suosittelemme, että myös bideesuihku on automaattisesti toimiva. Tukikahvoja tulee sijoitella riittävästi, esimerkiksi suihkutangon molemmin puolin. Suihkun yhteydessä suositetaan olevan kiinteä suihkutuoli. WC-tiloissa tulisi olla kaappitilaa vaatteille.

Kulkuväylien suunnittelussa huomioidaan riittävä väljyys. Oviaukot suunnitellaan riittävän leveiksi, jotta pyörätuolilla ja muilla apuvälineillä kulkeminen mahdollistuu. Oviaukoissa ei tule olla kynnyksiä. Jos kynnyksiä on kuitenkin rakennusteknisestä näkökulmasta pakko suunnitella, tulee niiden olla mahdollisimman matalat, enintään 20 mm ja sisältää integroidut luiskat. Esteettömyys on huomioitava myös mahdollisen parvekkeen oven kynnyksen suhteen.

Makuutilasta tulisi olla mahdollisimman lyhyt matka WC-tiloihin. WC-tilan lattian tulisi olla samassa tasossa muun huoneiston kanssa. Mikäli tasoeroa kuitenkin on, tulisi kynnyksen olla mahdollisimman matala ja mahdollistaa esteetön kulku WC-tiloihin. WC-tilan lattiamateriaalin tulisi olla helposti puhdistettavaa, mutta liukastumista ehkäisevää, pitävää materiaalia. WC-tilan lattialämmitys vähentää liukautta ja samalla kuivaa tilaa sekä vähentää tilan kosteusrasitusta. Lattiakaivo tulisi sijoitella siten, ettei siihen tilan toiminnoissa kompastu. Mikäli mahdollista, lattiakaivo tulee sijoittaa seinän viereen. WC-tiloissa tulee olla riittävästi tilaa myös mahdolliselle avustajalle. Tämä mahdollistuu sijoittamalla WC-istuin riittävän väljästi siten, että mahdollinen avustaja mahtuu toimimaan istuimen molemmin puolin. Tiloissa on oltava riittävä vapaa pyörähdysympyrä esimerkiksi pyörätuolin käyttöä varten.

Keittiötilojen osalta suosittelemme sähköisesti alaslaskettavia yläkaapistoja ja työtasoa, jolloin niihin ylettyä paremmin. Keskeisten toimintojen tulisi olla lähellä toisiaan, jotta niihin ylettyä helposti mahdollisimman vähällä siirtymisellä. Kaappien ja laatikoiden vetimien tulisi olla helposti tartuttavia ja ovien helposti ja kevyesti aukaistavia. Automaattiset sulkeutumismekanismit parantavat käytettävyyttä. Erityisesti mikrolle on varattava tila keittiön tasolta, jotta se on käytettävyydeltään sopivalla tasolla. Kodinkoneiden sijoittelussa on huomioitava helppous ja käyttökorkeuden on tuettava tavoitetta.

Makuuhuoneet tai -alkovit tulisi olla erotettavissa muusta tilasta esimerkiksi liukuovella. Makuutilassa tulee olla ikkuna. Tila tulee olla suunniteltu siten, että vuoteelta on mahdollisuus nähdä sekä ovelle että ikkunasta ulos. Vuoteen vieressä tulee olla tilaa pöydälle. Vähintään vuoteen toisella puolella tulee olla riittävästi tilaa pyörätuolin käyttämiseen. Pistorasiat tulee sijoittaa hyvälle käyttökorkeudelle lähelle sänkyä. Lämpöpatterit tulisi sijoittaa, mikäli se on rakennusteknisesti mahdollista, ikkunasyvennyksiin niin, etteivät ne ole sijoitettu muuta seinäpintaa ulommaksi.

Asuntojen osalta huomioita:

- Asuntoja 25–30 kpl, Koko noin 35–50 neliötä
- Alkovi- / makuutila
- WC- / suihkutila
- Keittiönurkkaus/ -tila/ ruokatila / kylmälaitteet
- Avaimetonlukko, turvapuhelin mahdollisuus, TV-/ nettiyhteys, riittävä/ hyvä valaistus, hyvä ilmanvaihto/ lämmitysjärjestelmä, tukikaitteet
- Eteinen / kulkuväylät
- Riittävät säilytystilat
- Olohuone
- Esteetön, esteettinen, turvallinen, kiintokalusteet käytännöllisiä ja oikeilla korkeuksilla, samoin ikkunat, materiaalit helppohoitaisia koko asunnossa
- Huomioitu apuvälineiden käyttö asunnossa, rollaattori, pyörätuoli, henkilönosturi, pesulavetti

Talo

Yhteisöllisen asumisen rakennukseen kuljetaan yhteisestä sisäänkäynnistä. Sisäänkäynnin tulee olla esteetön ja katettu. Oven tulee olla aukaistavissa sähköisesti. Välittömästi pääoven läheisyyteen tulee sijoittaa taloon suunnitellut yhteiset ja yhteisölliset tilat niin, että luonnolliset kohtaamiset ja -yhteisöllisyys toteutuvat. Yhteiset tilat suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan niin, että talossa on mahdollista järjestää myös ulkopuolisten toimijoiden tilaisuuksia. Tilojen tulisi olla niin suuret, että kaikki talon asukkaat mahtuvat apuvälineineen samaan tilaan. Myös mahdollisten vierailijoiden olisi mahdollista tapahtumatilaan.

Kulkuväylien leveys kaikissa yhteisissä tiloissa ja käytävissä mitoitetaan vähintään niin, että pyörätuolit ja rollaattorit mahtuvat kohtaamaan toisensa. Pitkiä käytäviä pyritään välttämään. Käytävien varrelle sijoitetaan pieniä yhteisöllisiin kohtaamisiin soveltuvia tiloja, kuten pöytä- tai sohvaryhmiä. Hissin koossa ja käytettävyydessä tulee huomioida iäkkäiden tarpeet. Sisäänkäynnin läheisyyteen tulee sijoittaa apuvälineparkki, joka sijaitsee sisätiloissa. Apuvälineparkissa voidaan säilyttää Rollaattorit, potkurollaattorit, pyörätuolit ja sähköllä kulkevat apuvälineet ja -polkupyörät. Näin ollen apuvälineparkissa tulee olla useita akkukäyttöisten kulkuvälineiden käyttöön suunniteltuja latauspisteitä.

Paloturvallisuusvaatimusten osalta noudatetaan paikallisen paloviranomaisen ohjeita. Suosituksena on kuitenkin huomioida rakennuksen elinkaari ja muuntojoustavuus myös turvallisuuden osalta. Suosittelemme rakennukseen sprinklerointia ja paloilmoitinjärjestelmää. Keittiössä tulisi olla turvaliesi, liesivahti tai turvaliesituuletin. Riittävät, helppokulkuiset poistumistiet.

Ovipuhelimet helpottavat vieraiden päästämistä sisään ja niihin voi liittää muutakin toiminnallisuutta. Esimerkkejä hyödyntämismahdollisuuksista voisivat olla esimerkiksi erilaiset lyhyet infot ja tiedotteet, saunan ja pyykkituvan varaukset. Näytön tulee olla riittävän suuri ja varustettu siten, että sitä voi käyttää seisten tai pyörätuolista. Käyttöliittymän on oltava yksinkertainen ja selkeä. Asunnoissa on turvahälytysvaraus. Kaatumisturvallisuuden näkökulmasta asunnon, yhteisten tilojen ja ympäristön tulee olla esteettömiä ja helppokulkuisia. Tukikahvoja ja levähdyspaikkoja sijoitetaan tarkoituksenmukaisesti paikkoihin.

Ulkoympäristössä tulee kiinnittää huomiota riittävään yleisvalaistukseen. Sisäänkäyntialueita, opasteita ja tasoeroja tulee korostaa niin, että iäkäs pystyy selkeästi erottamaan ne ympäristöstä. Valaistuksen tulee olla riittävän voimakas ja vahvistaa iäkkään turvallisuuden tunnetta liikkumisessa. Valojen sijoitteluun tulee kiinnittää huomiota, jotta ne eivät häikäise. Epäsuoraa valaistusta tulee suosia, kun mahdollista. Reittien valaistuksen tulee olla jatkuvaa tarkoituksenaan ohjata iäkästä kulkijaa reitillä.

Värejä voidaan käyttää korostamaan erilaisia kulkuväyliä ja toiminnallisia alueita. Myös oviaukot esimerkiksi asuntoihin on suotavaa korostaa värein. Mikäli talossa asuu muistisairaita heidän omien asuntojen hahmottamista helpottaa esimerkiksi ovien värikoodaus tai jokin logo tai kuva asunnon ovesa. Voimakkaita kontrastieroja tulisi välttää, sillä muistihäiriöiset voivat tulkita ne kulkuväylillä tasoeroina. Lattiassa poikittaisia värinvaihteluja ja materiaalin katkoja tulisi välttää, jotta virhetulkintoilta vältytään. Ikäihmisten on keskimäärin helpompi havainnoida lämpimiä sävyjä, kuten punaista, oranssia ja keltaista kuin kylmiä, sinisiä, vihreitä tai liloja sävyjä.

WLAN-verkko tulee kattaa koko kiinteistön ja asunnot. Kattavan ja hyvän kuuluvuuden omaavalla verkolla mahdollistetaan erilaisten ikääntyneiden kotona pärjäämistä tukevien teknologisten ratkaisujen toimintavarmuutta. Käyttöliittymän on oltava yksinkertainen ja selkeä.

Tavoitteena on, että asukkaat tekevät osan ateriostaan itse. Asukkaiden toimintakyvyn moninaisuuden huomioimiseksi ja ravitsemuksellisen tilan varmistamiseksi suosittelemme, että talossa on jakelutason keittiö, joka voi mahdollistaa ulkopuolisen toimijan ravintolatoiminnan. Mahdollinen ravintolatoiminta pitäisi olla myös, talon ulkopuolisten käytettävissä. Asukkailla tulisi siis olla mahdollisuus ostaa niin halutessaan vähintään yksi ateria päivässä palveluntuottajalta. Suosittelemme yhteisöllisen asumisen taloon myös

palveluntuottajien tilaa. Tilassa voisivat tarjota osa-aikaisesti palveluja vuoropäivinä esimerkiksi jalkahoitaja, parturi-kampaaja, hieroja tai fysioterapeutti. Kohteessa voisi olla myös kotihoidon palveluntuottajan toimisto. Muuntojoustavuuden näkökulmasta tiloihin olisi suotavaa jättää varaus lääkehuoneelle.

Sauna ja pesutilojen toteutuksessa on hyvä huomioida, että **kulkua ei järjestetä ruokailan läpi !!**-> tästä erityishuomio, koska nyt näyttää siltä, että uusissakin komplekseissa on rakennettu näin. Tämä ei ole A: inhimillinen B: hygieeninen eikä C: järkevä esim. apuvälineitä/ pesulavettia käyttävälle henkilölle. (Koska kulku tällöin hankalaa/ ahdasta näihin ja saunotus-/ peseytymisajat asettuvat aamupäivään / päivä aikaan niin kuin ruokailu ajatkin). Tilojen tulee olla sellaiset, että saunassa käynti ja peseytyminen onnistuvat myös apulaitteita hyväksikäyttäen.

Taloon tulee yhteinen pesutupa pyykkien pesemiseen ja kuivaukseen. Tarve on niin omatoimiseen pyykinhuoltoon, kuin mahdollisen palveluntuottajan tarpeisiin. Riittävät tilat tarvitaan pesukoneille, kuivausrummulle, kuivauskaapille sekä kuivaushuoneelle.

Yleiset tilat:

- Katettu sähköisesti aukeava pääovi
- ”apuvälineparkki”, sähköavusteinen liikkuminen
- Kulkuväylien leveys, pitkiä käytäviä vältettävä
- Hissin vaatimukset
- Paloturvallisuus
- Hyvä valaistus, riittävästi säilytystilaa, jätelajittelu huomioitu, infotaulut/- tv
- Väri-/materiaali valinnat, kiintokalusteet huomioitu tukemaan omatoimisuutta ja toimintakykyä
- Netti- / Wi-Fi yhteys
- Ruokatila / ruoan valmistustila
- Yhteisten toimintatilojen muunneltavuus esim. kerho-/jumppatila
- Yhteinen tila palvelun tuottajille; parturi/ fysioterapia/ jalkahoitaja/ liikunta-/elintapaneuvonta ym.
- Senioriohjaus-/ digiohjaustila
- Kotipalvelutila
- Sauna- /pesutilat
- Pyykkihuoltotila
- Yleisö wc
- Ikkunat ja kahvat oikeilla korkeuksilla

Piha, asuinalue, kulkuväylät ulkona, ulkotilat

Yhteisöllisen pihan rakentamisessa korostuvat liikkumisen helppous ja palvelujen saavutettavuus sekä mahdollistetaan yhteiseen toimintaan osallistuminen. Aktiivisuutta, hyvinvointi ja turvallisuutta tuetaan ottamalla huomioon ympäristössä iäkkäiden ihmisten tarpeet ja voimavarat. Kaikkia kohdellaan kunnioittavasti iästä ja toimintakyvystä riippumatta. Ikäystävällisyyteen kuuluu myös muistisairaiden ja kognitiivisilta kyvyiltään heikentyneiden ihmisten huomiointi ja tukeminen. Tässä toiveita pihaan:

Asuinarakennuksen pihan tulisi näkyä asuntoihin. Toiminnoiltaan ja tiloiltaan monipuolinen piha houkuttelee osaltaan asukkaita ulkoiluun. Piha mahdollistaa myös luonnollista sosiaalista kanssakäymistä muiden talon asukkaiden kanssa. Iäkkäille mielekästä puuhaa ovat usein esimerkiksi liikuntamahdollisuus, kasvien kasvattaminen ja hoitaminen sekä lintujen ruokkiminen. Kaikkiaan luonnon läheisyys olisi pihan suunnittelussa huomioitava. Pihan kalustevalinnoissa tulee ottaa huomioon käyttäjäryhmä. Levähdyspaikkoja tulee olla riittävästi. Kulkuväyliä tulee olla helposti hahmotettavat ja turvalliset liikkua apuvälinein tai ilman. Valaistuksen tulee olla hyvä. Muistihäiriöisillä erilaiset aistivirikkeet tukevat toiminnan aloittamista. Tuttu tekeminen onnistuu taitomuistin avulla muistisairaankin.

Ikäystävällisen asuinympäristön tärkeimpiä kriteerejä on saavutettavuus. Matka palveluihin tulisi olla lyhyt. Asuinympäristön tulisi olla toiminnoiltaan sellainen, että se kannustaa iäkkäitä vuorovaikutukseen ja toimintaan. Sen tulisi olla viihtyisä ja tuottaa myönteisiä elämyksiä. Ulkotilojen kulkuväyliä tulee olla helposti hahmotettavia, yhtenäisiä ja riittävän leveitä. Asuinympäristön tulisi vahvistaa turvallisuuden tunteita ja sen riskit tulisi olla minimoitu.

Korkeuserojen tulee olla pieniä, eikä kulkuväylissä saisi olla poikittaista kaltevuutta. Kulkuväyliä tulee olla hyvin valaistuja. Ympärivuotisella kunnossapidolla huolehditaan, että kulkuväyliä esteettömyys ja liukkauden hallinta säilyy vuodenaikasta riippumatta. Selkeitä opasteita ja kylttejä tulee käyttää hahmottamisen apuna. Jalankulku tulee erottaa muusta liikenteestä. Levähtämiseen soveltuvia penkkejä sijoitetaan matkan varrelle, tasaisin välimatkoin.

Piha-alue:

- Levähdyspaikat
- Kulkuväylät selkeät ja turvalliset erivuodenaikoina
- Valaistus
- Parkkitilaa, pistokepaikka, auton lataus
- Varastotilaa
- Lajittelupiste
- Puutarha/ hyötypuutarha/ vesi elementti pihalle
- Pieni pelialue esim. boccia/ mölkky
- Grillikatos tai istumaryhmiä/ keinu/ aurinkosuoja
- Rajattu alue esim. aidattu

Talon arvostettavia ominaispiirteitä:

- Esteetön:

Liikkumisympäristön esteettömyydellä tarkoitetaan fyysistä esteettömyyttä, muun muassa toimivaa mitoitusta ja tasoerojen ratkaisemista myös apuvälineillä liikkuville sopivalla tavalla.

Aistiesteettömyydellä tarkoitetaan ensisijaisesti näkemis- ja kuulemisympäristön muodostavaa toiminnallista kokonaisuutta. Lisäksi tasapainoaisesti vaikuttaa mahdollisuuteen käyttää esimerkiksi liukuportaita sekä tiloja, joissa on liikkuvaa valoa. Materiaalit liittyvät tuntoaistin käyttöön. Ohjaavia materiaaleja hyödynnetään tuntoaistin avulla.

Näkemisympäristön esteettömyydellä tarkoitetaan sopivan voimakasta, tasaista ja häikäisemätöntä valaistusta, valaistuksen hyvää värintoistoa sekä tummuuskontrastien huomioimista tilan hahmottamisen helpottamiseksi. Lisäksi materiaalikontrasteilla tuetaan tuntoaistin käyttöä näön sijasta tai rinnalla. E erityisen tärkeitä ovat selkeät opasteet sekä tasoerojen tunto- ja tummuuskontrastimerkinnot.

Kuulemisympäristön esteettömyydellä tarkoitetaan tilojen hyvää akustiikkaa ja toimivaa äänentoistoa sekä kuulemisen apuvälineitä.

Ymmärtämisen esteettömyydellä tarkoitetaan helposti hahmotettavia tiloja ja selkeitä sekä yksiselitteisiä ratkaisuja, esimerkiksi symboleiden hyödyntämistä opasteissa.

- Turvallinen:

Turvallisuuden tunteeseen voidaan myötävaikuttaa esimerkiksi elämän hallinnan kokemusta tukemalla sekä tarjoamalla yhteisöllisyyden, merkityksellisen toiminnan ja vaikuttamisen mahdollisuuksia. Koska käsitys turvallisuudesta on moniulotteinen ja ennaltaehkäisyä korostava, turvallisuutta ei edistetä vain perinteisten turvallisuusviranomaisten toimesta, vaan siihen tarvitaan eri sektorirajat ylittävää yhteistyötä. Asuinalueilla tehtävässä turvallisuustyössä keskeisiä toimijoita ovat poliisi- ja pelastusviranomaisten ohella sosiaali- ja terveystoimi, seniori- ja vanhustyö, järjestötoimijat, palveluja tuottavat yritykset, asukkaat sekä asuinympäristöjen suunnittelusta ja ylläpidosta vastaavat tahot.

- Asukkaiden ja kuntalaisten ”saatavilla”.

On tarkoituksen mukaista, että myös tuleva yhteisöllinen rakentaminen tukee muita kuntalaisiakin kuin itse asukkaita.

Ohessa muistilista huomioitavista asioista:

Edellytys	Kyllä	Ei	Selvitettävä
Rakennuksen sisäänkäynti on esteetön ja katettu			
Rakennuksen sisäänkäynnin läheisyydestä löytyy apuvälineparkki			
Apuvälineparkista löytyy sähköllä toimivien kulkuvälineiden latauspisteitä			
Maaston muodot mahdollistavat asukkaiden liikkumisen palvelujen ja talon välillä			
Palvelujen ja talon välisellä matkalla ei ole esteitä, jotka estävät apuvälineillä liikkumisen			
Rakennus on esteetön			
Asuntojen koko on minimissään noin 30 m2			
Asunnot ovat esteettömiä			
Asuntojen valaistus on riittävä iäkkäälle			
Pistorasiat on sijoitettu hyvälle käyttökorkeudelle			
Asunnoissa on wc ja peseytymistila			
Wc:ssä on erityisryhmille soveltuva korkeampi wc-istuin tukikahvoineen			
WC:ssä ja peseytymistilassa on riittävästi tukikahvoja			
Asunnoissa on keittiö tai ruoanlaittopiste			
Asuntojen keittiöissä on kylmälaitteet			
Kodinkoneet on sijoitettu hyvälle käyttökorkeudelle			
Turvaliesi, liesivahti tai turvaliesituuletin			
Asunnoissa ei ole kynnyksiä			
Jos matalia kynnyksiä on, niin onko niihin integroitu luiskat?			
Asuntojen ovien leveys mahdollistaa apuvälineillä liikkumisen			
Ovet aukaistavissa apuvälineellä liikuttaessa			
Mahdollisuuksien mukaan erillinen makuutila			
Makuuhuoneessa tai makuualkovissa on ikkuna			
Makuuhuone tai -alkovi on mitoitettu niin, että vähintään vuoteen toisella puolella on tilaa pyörätuolilla liikkumiselle			
Kerrostalossa on riittävän kokoinen hissi, jota voi käyttää pyörätuolilla kulkeva			
Rakennus täyttää paikallisen paloviranomaisen asumis- ja poistumisturvallisuuden minimivaatimukset			
Luonnollisilla kulkuväylillä on kohtaamisen paikkoja			

Rakennuksesta löytyy yhteisölliseen toimintaan soveltuva tila			
Asunnoissa on mahdollisuus tuloilman jäähdytykseen			
Kiinteistössä on kattava ja kuuluva WLAN-verkko tai valokaapelointi asunnoissa			
Asunnoissa on ovipuhelin			
Talossa avaimeton lukitus			
Talossa on yhteinen ruokailutila			
Talossa on tila palveluntuottajille			
Talossa on pesutila			
Talossa on sauna			

Eloisaa – asumista senioreille Kärkölässä -hanke

Kärkölään ollaan suunnittelemassa välimuotoisen palveluasumisen kohdetta (yksi talo n1400krsm2) yhdessä mahdollisten tulevien asukkaiden ja operaattoreiden kanssa.

Yli 65-vuotiaille kuntalaisille on tehty kysely, jonka yhteydessä kysyttiin myös kiinnostusta osallistua kehittämiseen. Kiinnostusta löytyi runsaasti.

Lauantaina 26.3.2022 pidettiin työpaja, johon osallistui noin 30 ikäihmistä. Työpajassa luotiin ymmärrystä potentiaalisten asukkaiden palvelu- ja tilatarpeista suunnittelutyön lähtökohdaksi sekä luotiin innostusta olla mukana kehittämässä yhdessä tulevaisuuden asumista.

Suunnittelutyöpaja, jossa seniorikuntalaisten mielipide yhteisöllisestä asumisesta on tullut kuulluksi.